ÚZIS ČR

Aktuální informace

Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky

Praha 25.8.2004

54

Hemodialyzační střediska v České republice v roce 2003

Výchozím zdrojem dat pro tuto aktuální informaci je Roční výkaz o činnosti hemodialyzačních středisek A (MZ) 1-01, který byl zahrnut do Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví na rok 2003. Výkaz vyplňovalo každé samostatné oddělení (pracoviště), kde se provádí hemodialýza nebo jiná očišťovací metoda (hemodialyzační střediska nebo jiná pracoviště) včetně ambulantních částí nemocnic, bez ohledu na jejich zřizovatele. Návratnost výkazů byla 100%, stejně jako v předchozím roce.

Obecně je možné konstatovat, že situace v oblasti hemodialyzační péče je stabilizovaná jak z hlediska kapacit, tak i pacientů a provedených výkonů, a proti předchozímu roku se nijak výrazně nezměnila . Počet pracovišť se zvýšil o jedno.

Personální zabezpečení

Na jedno hemodialyzační středisko připadá v průměru 1,9 lékaře a 12 SZP. Počty lékařů a sester se prakticky nezměnily, o něco se v úhrnu zvýšily úvazky lékařů.

Dialyzační lůžka

Počet dialyzačních lůžek v naši republice pravidelně roste, nyní jich je 855, v tom bylo 8 % akutních a 92 % chronických lůžek. Proti roku 2002 přibylo 25 lůžek. Republikový průměr činil 8 lůžek na 100 000 obyvatel. V přepočtu na obyvatele je na tom nejlépe Karlovarský kraj (12), o jedno lůžko méně bylo ve krajích Královehradeckém a Pardubickém, naopak nejméně lůžek měl Středočeský (5) a Zlínský (6) kraj.

Přístroje

Jak vyplývá z přiložené tabulky, bylo v ČR k dispozici 1219 hemodialyzačních přístrojů, tj. o 44 přístroje více než v roce 2002. Méně pozitivním faktem je, že přes 56 % z nich však je starších více než 5 let. Na jedno dialyzační lůžko připadlo v průměru 1,4 přístroje.

Nejvíce hemodialyzačních přístrojů na 100 000 obyvatel vykazoval kraj Karlovarský (17), další Královéhradecký kraj měl 16 přístrojů, republikový průměr je 12 přístrojů. Stejně jako v minulém roce připadalo na jedno hemodialyzační středisko (pracoviště) průměrně 14 hemodialyzačních přístrojů.

Léčení pacienti

Dialýza je proces, při němž jsou z těla odstraňovány odpady metabolismu, které u zdravého člověka odstraňují funkční ledviny. Známy jsou dvě základní formy dialýzy: hemodialýza a peritoneální dialýza, rozlišujeme dva programy dialýzy: chronický, kdy jsou nutné pravidelné procedury po zbytek života, resp. do eventuální transplantace ledviny

a hemodialýzu v akutním programu, která se používá v případě otrav, při dočasném selhání ledvin a podobně.

Hemodialýzu v chronickém programu podstoupilo necelých 5 000, tj. 4 975, z toho 49,5 % bylo ve věku 65 let a více a 50,3 % pacientů bylo ve věku 20 - 64 let. Z hlediska územního rozložení se počty pacientů na 10 000 obyvatel výrazně neodlišují, většina krajů dosáhla republikového průměru, tj. 5 pacientů na 10 000 obyvatel. Hemodialýzu v akutním programu podstoupilo téměř 3000 pacientů. Zvýšení počtu pacientů v obou programech nepřesáhlo 1 %.

Peritoneální dialýza v chronickém programu byla provedena u stejného počtů pacientů jako v roce předchozím (341). Co se týče věkového rozložení, situace je podobná jako u hemodialýzy.

Výkony

Na 855 dialyzačních lůžkách bylo provedeno celkem 567 055 výkonů, meziroční nárůst činil 3 %. Z celkového počtu výkonů bylo 91,8 % provedeno hemodialýzou. U 7,4 % výkonů byla použita hemodiafiltrace, u 0,6 % výkonů byla použita hemofiltrace (mimotělní procedura), léčebný postup plasmaferézou se uplatnil u 0,1 % výkonů a u 0,01 % výkonů byla provedena hemoperfuse (mimotělní metoda očišťování krve). V přepočtu na 10 000 obyvatel republikový průměr činil 556 výkonů. V krajích se hodnoty pohybují od 381 výkonů ve Středočeském kraji do 865 výkonů v Karlovarském kraji. Stejně jako v předchozím roce bylo v ČR provedeno 663 výkonů na jednom dialyzačním lůžku.

Hemodialýza se v naší zemi provádí v hemodialyzačních střediscích. Domácí dialýza není u nás rozšířena.

Vypracovala: Barbara Dadiková

Činnost hemodialyzačních středisek v ČR

		2002	2003	Index v %
Počet hemodialyzačních středisek		**84**	**85**	101,2
Lékaři	fyzické osoby	195	196	100,5
	přepočtěný počet (úvazek)+ smluvní prac.	148	160	108,0
SZP	fyzické osoby	1 063	1 062	99,9
	přepočtěný počet (úvazek)+ smluvní prac.	1 035,91	1 032,91	99,7
Léčení v akutním programu hemodialýzou		**2 986**	**2 943**	98,6
Léčení v chronickém programu hemodialýzou		4 947	4 975	100,6
v tom ve věkové skupině	0 - 19 let	25	12	48,0
	20 - 64 let	2 481	2 500	100,8
	65 let a více	**2 441**	**2 463**	100,9
Léčení v chronickém programu peritoneální dialýzou		342	341	99,7
v tom ve věkové skupině	0 - 19 let	16	14	87,5
	20 - 64 let	195	195	100,0
	65 let a více	**131**	**132**	100,8
Počet provedených výkonů celkem		549 727	567 055	103,2
v tom	hemodialýzou	511 913	520 653	101,7
	hemofiltrací	3 230	3 440	106,5
	hemodiafiltrací	**33 873**	**42 192**	124,6
	plazmaferézy	644	719	111,6
	hemoperfuse	67	51	76,1
Počet provedených výkonů na 1 dialyzační lůžko		662	663	100,1
Počet provedených výkonů na 10 tisíc obyvatel		**539**	**556**	103,1
Počet dialyzačních lůžek (míst) celkem		830	855	103,0
v tom	akutních	70	68	97,1
	chronických	760	787	103,6
Počet dialyzačních lůžek (míst) na 100 tisíc obyvatel.		**8,1**	**8,4**	103,5
Počet hemodialyzačních přístrojů celkem		**1 175**	**1 219**	103,7
z toho	starších 5 let	691	682	98,7